

Bilaga 1

Bedömargruppens motiveringar

Lärosäte Linnéuniversitetet	Huvudområde/examen Nationalekonomi	ID-nr A-2019-04-4735
Bedömning av utvalda bedömningsområden		
<p>Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat Sammanvägd bedömning av aspektområdet utformning, genomförande och resultat (numera bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat) Bedömning med motivering: I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande: <i>"Aspektområdet utformning, genomförande och resultat bedöms sammantaget inte vara tillfredsställande.</i></p> <p>Bedömargruppen anser att de obligatoriska kurserna bör summera till cirka 60 högskolepoäng och ser den låga omfattningen av obligatoriska kurser som en brist i utbildningen. Vad gäller aspekten utformning, genomförande och resultat ser bedömargruppen en brist vad gäller systematisk uppföljning av kvaliteten i kursnätverket SWEGPEC. Alla kurser det första året ges genom SWEGPEC och doktoranderna tillbringar under första året stor del av sin tid utanför det egna lärosätets forskningsmiljö. Bedömargruppen ser svårigheter i att överblicka kursernas innehåll och kvalitet och att integrera detta i den egna forskarmiljön. Det har inte under granskningens gång tydligt framgått vilka kurser som ges på lärosätet, där enligt självvärderingen inga av de obligatoriska kurserna ges. Bedömargruppen vill ändå lyfta som ett gott exempel att lärosätet aktivt söker åtgärder att hantera forskningsmiljöns litenhet, där kurssamarbetet inom SWEGPEC är en sådan åtgärd. Bedömargruppen är alltså positiv till samarbetet men anser att man bör arbeta mer aktivt och strukturerat med kvalitetssäkringen, och att alla handledare kontinuerligt bör delta i detta arbete. Seminarierna, handledarens kommunikation med doktoranden, en kontinuerlig diskussion i forskningsmiljön samt extern opponent vid slutseminarium och vid den offentliga disputationen är nödvändiga kontrollfunktioner, enligt bedömargruppen. Forskningsmiljön och i synnerhet forskarutbildningsmiljön är dock liten och detta är en utmaning för utbildningen, anser bedömarna.</p> <p>Vad gäller kunskapsformen färdighet och förmåga ges doktoranderna ges möjlighet att undervisa under sin doktorandutbildning. Högskolepedagogisk utbildning är obligatorisk för forskarstuderande som ska undervisa vid Linnéuniversitetet. Doktoranderna stimuleras att presentera sin forskning i olika populärvetenskapliga sammanhang, såsom vid föreläsningar för en bredare allmänhet och i debattartiklar. Avhandlingsarbetenas empiriska utformning ger kontakter med statistikproducenter och etikprövningsnämnder och övning i att handskas med etiska frågeställningar."</p> <p>Uppföljning av utbildningen <i>Linnéuniversitetet har analyserat UKÄ:s utvärdering av forskarutbildningsprogrammet i nationalekonomi och vidtagit åtgärder på basen av denna analys. Linnéuniversitetets åtgärdsredovisning är tudelad och består dels av åtgärder som vidtagits internt av lärosätet, dels av de åtgärder som vidtagits av SWEGPEC-nätverket (Swedish Graduate Program in Economics) i vilket Linnéuniversitetet ingår som partneruniversitet.</i></p>		

Datum
2020-03-31Reg.nr
411-00214-19**Interna åtgärder**

Linnéuniversitetet har vidtagit olika åtgärder för att säkra hög kvalitet i forskarutbildningen i nationalekonomi. I sin ursprungliga utvärdering framförde bedömargruppen att den låga omfattningen obligatoriska kurser är en brist i utbildningen. Fakultetsstyrelsen för Ekonomihögskolan vid Linnéuniversitetet har fastställt en ny allmän studieplan, enligt vilken kurskraven för doktorsexamen omfattar 120 högskolepoäng (hp). Det obligatoriska kursprogrammet uppgår nu till 67,5 hp (15 hp för varje delområde i matematisk ekonomi, mikroekonomisk teori, ekonometri, och makroekonomisk teori, samt 7,5 hp i vetenskapsteori för doktorander). Valbara kurser omfattar 52,5 hp. Kurskraven för licentiatexamen omfattar 60 hp, av vilka 30 hp är obligatoriska kurser. De sistnämnda omfattar minst 22,5 hp fördelade på tre eller fyra av kurserna i matematisk ekonomi, mikroekonomisk teori, ekonometri eller makroekonomisk teori, samt en kurs i vetenskapsteori för doktorander 7,5 hp. Bedömargruppen anser att kvalitetssäkringen av forskarutbildningen genom de ändrade kurskraven vad gäller de obligatoriska kurserna är adekvat. Linnéuniversitetets allmänna studieplan är nu i linje med de som finns vid andra nationella och internationella lärosäten.

Forskningsmiljön och handledning av doktorander

Den reviderade allmänna studieplanen stadgar att "vid Linnéuniversitetet bedrivs forskarutbildningen i nationalekonomi med inriktning mot arbetsmarknadsekonomi och därtill närliggande områden". Fokus är på arbetsmarknadsforskning och en styrka är att lärosätet har en bra forskarutbildningsmiljö för detta. Kompetenta handledare inom den aktuella inriktningen finns och vid rekrytering av doktorander är lärosätet tydlig med den egna profileringen. Enligt åtgärdsredovisningen har lärosätet vidtagit åtgärder för att ytterligare stärka sitt fokusområde inom nationalekonomi. För en liten forskningsmiljö gagnar detta även forskarutbildningsprogrammet. En ny lektor har anställts och en ny professur inom profilområdet har utlysts. Handledaresurserna har därmed stärkts. Ökade anslag har även möjliggjort en rekrytering av fyra nya doktorander under perioden 2018-2020. Sammantaget stärker detta forskningsmiljön, handledarkapaciteten liksom förutsättningarna för lärosätet att erbjuda forskarutbildningskurser. Genom att stärka profileringen kan kvaliteten bättre säkerställas. Inom SWEGPEC-nätverket ger lärosätet de obligatoriska kurserna i ekonometri (15 hp). Därtill har Linnéuniversitetet också tagit fram en kursplan för att vid behov erbjuda den obligatoriska kursen i mikroekonomi (15 hp). Lärosätet ger därutöver valbara kurser på forskarutbildningsnivå.

Kvalitetssäkring av forskarutbildningen vid LNU

Lärosätet redogör för ytterligare åtgärder som vidtagits utifrån UKÄ:s utvärdering. Institutionen för statistik och nationalekonomi har tagit fram en egen doktorandbarometer. Sammanställningen av resultaten från barometern behandlas på handledarkollegiemötet. Åtgärder och återkoppling sker till doktoranderna via programansvarig och doktorandrepresentant som deltar i handledarkollegiemötena.

Systemet för att säkerställa kvaliteten på de kurser vid Linnéuniversitetet som erbjuds de egna doktoranderna liksom även på de kurser som erbjuds Linnéuniversitetets doktorander vid andra lärosäten inom SWEGPEC har setts över. För en obligatorisk doktorandkurs som erbjuds inom nätverket av ett annat lärosäte tillkommer Linnéuniversitetets egen granskning av kursen innan lärosätets doktorander kan delta. Linnéuniversitetet kvalitetssäkrar sådana kurser dels genom medverkan i SWEGPEC:s rutiner för kvalitetssäkring, dels genom beredning i ämnets handledarkollegium av underlag såsom kursplaner, kursvärderingar och nätverksvärderingar, det vill säga den årliga enkäten som delas ut till doktorander som deltagit i nätverkets kurser.

Den internationella ackrediteringen (AACSB) av Linnéuniversitetets program som även omfattar forskarutbildningsprogrammet i nationalekonomi har avancerat planenligt. Ackrediteringen förutsätter

Datum
2020-03-31Reg.nr
411-00214-19

en kontinuerlig översyn och uppföljningen av kvaliteten på programmet liksom en bedömning av huruvida lärosätet allokerar tillräckliga resurser för handledning av doktorander och kursutbud. För att bibehålla ackrediteringen måste en omfattande utvärdering göras vart femte år. Två av tre skeden i ackrediteringen är nu slutförda. Ackrediteringen torde slutföras under 2020. AACSB ackrediteringen ska ses som ett viktigt redskap för kvalitetssäkringen av forskarutbildningsprogrammet i nationalekonomi.

Nätverket SWEGPEC är helt avgörande vid en bedömning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat i små forskarutbildningsprogram såsom det vid Linnéuniversitetet. SWEGPEC:s styrgrupp har analyserat UKÄ:s utvärdering av forskarutbildningen i nationalekonomi och vidtagit åtgärder. I den rapport som godkänts av nätverkets partners och som finns bilagd Linnéuniversitetets åtgärdsredovisning beskrivs SWEGPEC-nätverkets bedömning av UKÄ:s utvärdering enligt följande:

- "Det behövs en mera långsiktig planering och kontinuitet av de kurser som erbjuds inom nätverket.
- Kvalitetssäkringen av kurserna som erbjuds behöver förbättras.
- Ett avtalsbaserat handlingsprogram ska ligga till grund för ett långsiktigt samarbete (så att kompetensförsörjningen kan stärkas).
- Förhandskraven vad beträffar deltagande i de kurser som erbjuds ska vara mera enhetliga.
- Det ska erbjudas obligatoriska kurser inom SWEGPEC omfattande mikroekonomisk teori, makroekonomisk teori, matematik och ekonometri. UKÄ rekommenderar också att dessa kurser omfattar 60 högskolepoäng.
- Bättre information om vilka kurser erbjuds inom nätverket och kursernas innehåll behöver ges till forskarstudenter och handledare."

Bedömargruppen utgår från den analys av UKÄ:s utvärdering som nätverket gjort och de åtgärder som vidtagits. Bedömningen baserar sig på skriftlig rapportering från lärosätena och intervjuer med representanter för Linnéuniversitetet, Södertörn högskola och Örebro universitet.

Långsiktig planering och kontinuitet i kursutbudet

Nätverket har godkänt en överenskommelse mellan lärosätena om samarbetet inom forskarutbildning i nationalekonomi. Ett mera formaliserat nätverk skapar nu grunden för utveckling av verksamheten. Nätverkets organisation har utvecklats. En styrgrupp bestående av en representant från varje lärosäte (Linköpings universitet, Linnéuniversitetet, Högskolan i Jönköping, Södertörns högskola och Örebro universitet) samt en studentrepresentant bär det huvudsakliga ansvaret för kursplaneringen och kvalitetssäkringen. Under intervjuerna framkom att de fem lärosätena delvis har olika ingångsvärden när det gäller samarbetet där några önskar ett fördjupat samarbete med färre lärosäten medan andra menar att samarbetet som det ser ut i skrivande stund är tillräckligt. Bedömargruppen föreslår att samarbetet fördjupas genom att nätverket säkerställer kontinuitet i kursutbudet och förstärker koordineringen av kursutbudets struktur. De argument som framfördes i såväl de skriftliga svaren som vid intervjuerna att det inte var nödvändigt med ett komplett kursprogram omfattande hela omfånget av kurser i forskarutbildningen är inte övertygande. Det finns ett tydligt signalvärde att de fem lärosäten som ingår kan erbjuda ett komplett forskarutbildningsprogram inom ramen för nätverket. Det finns en tydlig förbättringspotential i detta avseende. Det kursprogram som i nuläget utannonseras på nätverkets hemsida har också luckor och det framstår fortfarande som svårt för en nyantagen doktorand att planera vilka kurser som ska läsas

Datum
2020-03-31Reg.nr
411-00214-19

och vid vilken tidpunkt de kan examineras. Detta är ett utvecklingsområde.

Överenskommelsen stadgar att i samarbetet ingår även lärosäten vilka inte har examinationsrätt inom forskarutbildning i nationalekonomi (Blekinge tekniska högskola, Högskolan Dalarna och Karlstads universitet). Det framgår inte varför så är fallet. I intervjuerna med lärosätena har det heller inte framförts några tungt vägande skäl för att dessa lärosäten ska vara partners. Vid intervjuerna framkom att dessa tre lärosäten inte är aktiva, det vill säga de finansierar inte någon doktorand verksam vid något av de fem lärosäten som har examinationsrätt. Bedömargruppen anser att det då inte föreligger något skäl varför dessa tre lärosäten ingår i samarbetet.

Enligt överenskommelsen äger varje lärosäte rätt att lämna nätverket utan uppsägningstid och utan närmare angivelse av skäl härför. Detta försvagar förutsättningarna för en långsiktig planering av verksamheten, för kontinuiteten i kursutbudet och för en långsiktig planering av kompetensförsörjningen som tryggar kvaliteten i nätverkets kursutbud. Till detta kan också tillföras lärosätenas divergerande syn på det framtida samarbetet vilket ställer frågan om samarbetet är långsiktigt hållbart. Skulle nätverket upphöra blir det svårt eller näst intill omöjligt för lärosätena att upprätthålla kvaliteten i forskarutbildningen om inte det nuvarande samarbetet ersätts av samarbete med något av de större svenska lärosätena. Bedömargruppen menar att lärosätena bör omvärdera behovet av en utträdesklausul för att säkra nätverkets framtid.

Överenskommelsen stadgar inga ekonomiska förpliktelser för lärosätena. Varje lärosäte bär sina egna kostnader. Oklarheterna om den långsiktiga finansieringen av verksamheten och därmed kompetensförsörjningen är uppenbar. I rapporteringen från lärosätena Linnéuniversitetet, Södertörns högskola och Örebro universitet liksom i överenskommelsen mellan partnerlärosätena finns ingen explicit åtgärdsplan för hur kompetensförsörjningen kan säkerställas. Avsaknaden av budget och finansieringsplan för nätverket försvårar en långsiktig kompetensförsörjningsplan som kan trygga bredden i nätverkets kursutbud av i synnerhet de obligatoriska kurserna.

Alla i nätverket ingående lärosäten har reviderat sina allmänna studieplaner i enlighet med UKÄ:s utvärdering. Detta gagnar en långsiktig planering.

Med utgångspunkt i åtgärdsredovisningen från Linnéuniversitetet, Södertörns högskola och Örebro universitet förefaller en strategi för nätverkets verksamhet saknas. Överenskommelsen mellan partnerlärosätena kan som sådan inte betraktas som ett strategiskt handlingsprogram som enligt nätverket ska ligga till grund för samarbetet. Beredningen av en långsiktig utvecklingsplan för nätverket är ett utvecklingsområde.

Kursplaneringen

Överenskommelsen förtydligar styrgruppens roll i kursplaneringen även om fördelningen av ansvaret mellan partnerlärosätena och nätverket i vissa fall förefaller oklar. Kursplaneringen underlättas av att Linnéuniversitetet, Södertörns högskola och Örebro universitet reviderat sina allmänna studieplaner så att kravet på 60 högskolepoäng obligatoriska kurser (mikroekonomisk teori, makroekonomisk teori, matematik och ekonometri) ingår. De obligatoriska kurserna har sedan UKÄ:s utvärdering delats upp mellan lärosätena för att ge kontinuitet och struktur i kursutbudet. Detta ger en långsiktighet i planeringen men arbetsfördelningen mellan partnerlärosätena är ett utvecklingsområde. Av de obligatoriska kurserna ger Linnéuniversitetet nu Ekonometri (15 hp).

Styrgruppen granskar kursplaner och avgör vilka kurser ska erbjudas inom nätverket. Därigenom eftersträvas en klarare kursplanering och uppföljning.

Explicita stadganden om att nätverket inte erbjuder kurser på mastersnivå saknas liksom explicita stadganden gällande samläsning med mastersstudenter.

Överenskommelsen konkretiserar inte hur de obligatoriska kurserna kan garanteras de vid partnerlärosätena inskrivna doktoranderna. Nätverket erbjuder inte ett komplett kursprogram, vilket för

Datum
2020-03-31

Reg.nr
411-00214-19

vissa av de i nätverket ingående lärosätena kan medföra svårigheter. Oklarheter vad gäller antagningen av doktorander till forskarutbildningen finns också. Det har varit svårt att få information om när antagning sker. Något lärosäte anger att antagning sker när externa medel finns tillgängliga medan andra anger att antagning sker till höstterminen. Dessa oklarheter försvårar också planeringen av kursprogram, speciellt de obligatoriska kurserna.

Därmed blir kompetensförsörjningen inom de enskilda partnerlärosätena i synnerhet för de minsta programmen avgörande för den enskilda doktorandens framgång i sina forskarstudier. Eftersom rekryteringen av doktorander till nätverkets lärosäten inte tidsmässigt är samordnad försvåras förutsättningarna för nätverket att erbjuda alla doktorander en tidsmässigt ändamålsenlig kurssekvens så att de obligatoriska kurserna kan avläggas under det första studieåret. Detta gagnar inte genomströmningen.

Kvalitetssäkringen och förhandskrav

Enligt överenskommelsen genomför styrgruppen årligen en uppföljning av de kurser som erbjuds inom nätverket i syfte att identifiera brister, föreslå förbättringar och verka för att implementera ändringar med fokus på hög kvalitet. Årligen sker en utvärdering av nätverket enligt en fastställd enkät.

Enhetliga förhandskrav gällande kursdeltagande är inte uppställda. Förhandskraven är oförändrade i jämförelse med tidigare krav trots att parterna i nätverket i sin analys av UKÄ:s rapport påtalar vikten av mera enhetliga förhandskrav. Diagnostiska test förefaller inte tillämpas. Styrgruppens roll i granskningen av huruvida kursdeltagarna uppfyller stadgade förhandskrav för respektive kurs förblir oklar.

Sammantaget visar den analys som SWEGPEC gjort mot bakgrund i UKÄ:s utvärdering att nätverket ser omfattningen av de åtgärder som måste vidtas för att SWEGPEC:s verksamhet ska framtidssäkras, men bedömargruppen menar att de åtgärder som vidtagits hittills inte är tillräckliga. De flesta utmaningar kräver tid för att kunna verkställas och är viktiga speciellt för de små programmen. Bedömargruppen anser att även om ett flertal åtgärder vidtagits i linje med UKÄ:s utvärdering måste utvecklingsarbetet fortsätta.

Även om nätverkets organisation via överenskommelsen förtydligar ansvar och processer kvarstår osäkerhet om och bristande långsiktighet i verksamhetsplaneringen, i finansieringen och i kompetensförsörjningen. Ett handlingsprogram som ligger till grund för samarbetet inom nätverket saknas. Detta har konsekvenser för kvaliteten i genomförandet av forskarutbildningen. SWEGPEC:s kvalitetsambitioner förblir delvis oklara. Avsaknaden av enhetliga och mera strikta förhandskrav för deltagande i kurser liksom de associerade lärosätenas fortsatta medverkan i verksamheten är exempel på detta. Alla de påtalade utmaningarna kräver tid.

Bedömargruppen anser därför att vid en utvärdering av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat inom forskarutbildningsprogrammen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet, Södertörns högskola och Örebro universitet att de åtgärder som nu vidtagits inom SWEGPEC som sådana inte är tillräckliga för att skapa garantier för att doktoranderna inom dessa program kan erbjudas ett heltäckande och högkvalitativt utbud av de obligatoriska kurserna i nationalekonomi. Nätverket kan inte sägas vara säkrat på lång sikt. Kompletterande åtgärder vidtagna av partnerlärosätena måste därför beaktas och bör förutsättas.

En sammantagen bedömning måste beakta såväl de åtgärder som Linnéuniversitetet vidtagit som de åtgärder som nätverket vidtagit. Lärosätet har ambitioner och beredskap för att axla ett större ansvar i nätverket. Detta reflekteras i de tilläggsresurser som stärker bland annat förutsättningarna att erbjuda forskarutbildningskurser och handledningen av doktoranderna, men också i tydligare

interna system för kvalitetssäkring. Med hänsyn taget till de åtgärder som vidtagits inom SWEGPEC-nätverket anser bedömargruppen därför att de åtgärder som Linnéuniversitetet internt vidtagit kompletterar i tillräcklig utsträckning de åtgärder som vidtagits inom nätverket. De minimikrav som kan ställas på lärosätet för att forskarstuderande i nationalekonomi kan erhålla en adekvat bredd och ett tillräckligt djup i studierna uppfylls därmed.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger förutsättningar för att Linnéuniversitetet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.